

Hoofdstuk 1: Isabel en Mark

Hoofdstuk 2: Terug pakken

Hoofdstuk 3: School was even leuk

Hoofdstuk 4: Het verhaal van Isabel

Hoofdstuk 5: Zou hij het weten?

Hoofdstuk 6: Verder naar beneden

Hoofdstuk 7: Op bezoek

Hoofdstuk 8: De Steven situatie

Hoofdstuk 9: Naar de stad in 1969

Hoofdstuk 10: Een krachtige ontdekking

Hoofdstuk 11: Terug naar 1969

Hoofdstuk 12: Terug naar het begin

Hoofdstuk 13: De mijn in

Hoofdstuk 14: De ontmoeting

Genre: Sciencefiction

De 'verlaten' mijn

Geschreven door Willem Martijn Spruit

Geschreven voor Iris Julia Spruit

Met dank aan Corinne Spruit Meijdam

2014

Hoofdstuk 1

Isabel en Mark

Gefascineerd staar ik naar buiten door het raam. Ik zie heel veel sterren die langzaam door de steeds donkerder wordende hemel heen prikken. Ook de maan komt langzaam opzetten door de rookpluimen van de schoorstenen op de daken. Ik ben van jongs af aan al erg geïnteresseerd in alles wat met de ruimte te maken heeft, en fantaseer graag over wat er zich allemaal afspeelt in de ruimte waar wij geen weet van hebben. Het wordt alweer vroeg donker, het is een heldere avond en er hangt een bepaalde rustiek in de lucht, er is geen wind en het is verder doodstil. Een ideaal moment om er even lekker op los te dromen.

Zal er ooit nog een mogelijkheid komen dat we makkelijk de ruimte in kunnen gaan en contact zullen leggen met andere beschavingen? Zouden we ooit bevriend kunnen raken met een andere planeet? Maar hoe, als we hier op aarde niet eens met elkaar kunnen leven van het zelfde ras. Misschien zijn we er nog helemaal niet klaar voor en moeten we ons eerst verder zien te ontwikkelen als mens. Als we maar niet de aarde eerst kapot maken voor het zover is, anders is het te laat en houdt de mens op met bestaan. Er gebeuren dingen in het heelal die je niet voor mogelijk houdt, hele sterrenstelsels worden opgeslokt door zwarte gaten of botsen op elkaar om nieuwe sterrenstelsels te vormen, gasbollen die wel duizend keer groter zijn dan de aarde en onbewoonbaar zijn vanwege de gassen die er hangen. Reizen van de ene naar de andere planeet neemt lichtjaren in beslag en is voor ons als mens onmogelijk te doen. Er wordt veel gespeculeerd over het hoe en wat in het universum maar zeker weten

doen we het niet, nog steeds worden er dingen verlegd die we jaren voor echt aannamen. Zal ik het nog mee maken of..

'Frank!'

'Euh..... of..'

'FRANK!'

'Ja, wat?'

'Het eten staat klaar, kom je?'

'Ja, ik kom zo.'

Ik loop naar beneden en neem plaats aan de keukentafel, tegenover mij zit mijn zusje van tien, Arina en naast haar mijn kleine broertje van twee, Marcus.

Marcus heeft alvast zijn eten, hij is er mee aan het spelen en slaat af en toe met zijn lepel hard in zijn aardappelpuree waardoor alles onder de puree zit. Mijn vader zit aan het hoofd van de tafel en mijn moeder zet nog wat laatste dingen op tafel. Vanavond eten we spruitjes, aardappelen en slavinken met jus, echte Hollandse pot. Mijn ouders zijn aardige maar niet echt opvallende mensen, mijn moeder doet het huishouden en mijn vader werkt als Account manager voor een groot concern.

'Zit niet zo te dromen Frank,' zegt mijn vader tegen mij.

'Hoe gaat het op school?'

'Goed hoor,' zeg ik, zonder dat ik hem echt aankijk.

'Is het allemaal goed gegaan met die wiskundetoets die je vandaag had?'

'Ja, denk het wel, weet nie,' zeg ik nonchalant.

'Oké, das dan lekker duidelijk, ik kan net zo goed tegen een muur aanpraten, hallo muur,' zegt hij en zwaait naar de muur van de keuken. Arina moet daar hard om lachen en begint daarna te vertellen hoe haar schooldag was. Dat vind ik prima, dan laten ze mij tenminste met rust.

Een echte prater ben ik niet, vaak zit ik in mijn eigen wereldje na te denken over van alles en nog wat en ben ik er niet helemaal bij als iemand wat vraagt of zegt. Ik kan ook makkelijk alleen zijn en heb soms ook helemaal geen behoefte aan mensen om me heen. Ik zit in de eerste van de VMBO en dit jaar is gelukkig bijna afgelopen, maar dan nog drie jaar te gaan en dan ben ik eindelijk verlost van deze tijdverspilling. Wat ik daarna ga doen weet ik nog niet, ik heb totaal geen plannen, ik zie het allemaal wel. Dadelijk komen Mark en Isabel langs, twee van mijn klasgenootjes. Sinds het begin van de brugklas hebben we een beetje steun gezocht bij elkaar. Omdat we niet de meest populaire kinderen zijn van de klas. We zijn vaak een doelwit van pesterijen van de onzekere maar populaire kinderen op school. Één van de ergste is Steven, hij is een stuk groter en steviger dan de rest. Zelfs de oudere kinderen van de hogere klassen blijven uit zijn buurt. Één van de eerste dagen op school zal ik dan ook nooit meer vergeten.....

Het was op een woensdag begin september. Het laatste uur van die dag was gym en dit was altijd in een ander gebouw dan waar we les kregen. Het was een paar honderd meter van school vandaan en omdat het de laatste les was hoefde je niet eerst terug naar school maar mocht je gelijk door naar huis. De gymzaal zelf was niet meer dan een saai stenen gebouw met ramen bovenin en een pad rondom het gebouw met hoge naaldbomen en bosjes.

Douchen, daar deed ik niet aan, daar was ik te verlegen voor en dat kon ik thuis ook wel doen. Vrienden had ik toen nog niet dus ik hoefde op niemand te wachten en ik wilde eigenlijk ook gewoon zo snel mogelijk weg, voordat die Steven klaar was met omkleden en naar buiten zou komen.

Ik sta bij mijn fiets en maak mijn tas vast op mijn bagagedrager als ik ineens een trap van achteren krijg, waardoor ik hard tegen mijn fiets aan val die vervolgens omvalt met mij daarboven op. De trapper van mijn fiets komt hard in mijn ballen en het stuur klappt tegen mijn voorhoofd. Maar voordat ik weer op kan staan word ik in mijn kraag gegrepen en op mijn voeten neergezet, ik draai me om en kijk tegen de borstkast van een veel groter iemand aan, Steven!

‘Kan je niet uit kijken? Hahaha, sukkel! Je loop gewoon tegen je eigen fiets aan, Haha.’

‘Wat een loser joh,’ zegt één van zijn vrienden.

En weer trapt Steven hard tegen me aan, maar ik zet één been naar achteren om mijn evenwicht te bewaren. Ik val niet, maar het scheelt weinig.

‘Zo, zo, die kan een stootje hebben,’ zegt een ander weer.

Ik zou zo graag wat willen terugdoen maar ik maak geen schijn van kans tegen zo’n bruto. Naast hem staan drie van zijn vrienden, blijkbaar zijn er vier mensen nodig om mij te pakken. Ze staan hard te lachen en moedigen Steven aan en dat lijkt te werken want Steven geeft me daardoor nog een paar raken klappen.

Bruce, Mischa en Dirk, op zichzelf stelt geen van deze drie iets voor. Ze lopen als makke schapen achter Steven aan. Ze kijken letterlijk tegen hem op, aangezien Steven al gauw ander halve kop groter is dan de hen en best breed voor iemand van twaalf. Die moet je niet tegen je hebben en kan je beter vrienden mee blijven, maar ik heb de pech dat hij mij moet hebben. In het begin blijft het vaak bij een korte show van zijn kracht voor de rest van de klas, die ondertussen in zijn geheel buiten om ons heen staat. De meeste leerlingen zijn allang blij dat zij niet de “Sjaak” zijn. Steven valt iedereen wel lastig, maar alleen Mark en ik worden echt geschopt, geslagen en uitgescholden. De rest van de klas durft er niets van te zeggen en

lachen maar hard mee. Ondertussen lig ik hulpeloos op de grond met mijn handen in mijn buik en mijn benen opgetrokken, alles doet pijn. Met een woedende blik en tranen in mijn ogen kijk ik naar mijn belager.

‘Ja wat!?’ roept hij. ‘Wat zit je te kijken!? Wat wil je doen dan, fucking loser!’, schreeuwt hij met een beestachtige blik in zijn ogen en met witte knokkels door zijn gebalde vuisten.

Ik sta op en zeg maar niets, ik raap mijn fiets van de grond, Steven schopt er tegenaan, waardoor hij uit mijn handen schiet en weer op de grond belandt. Lachend loopt hij weg, gevolgd door zijn aanhang die nog wat naroeppen, maar ik luister allang niet meer.

Steven heeft me behoorlijk toegetakeld, mijn neus bloed, mijn bovenlip is dik en mijn hoofd bonkt. Maar wat nu de aanleiding daarvoor was? Ik heb écht geen idee.

Wanneer ik wegfiets van de gymzaal, hoor ik achter mij iemand roepen. In eerste instantie kijk ik niet en begin harder te fietsen, omdat ik bang ben wéér gepakt te worden. Weer hoor ik iemand roepen.

‘Frank! Wacht even.’

Het klinkt als een meisje, dus ik draai me om en zie achter mij dat iemand me probeert bij te houden met haar fiets en achter haar fiets nog een jongen. Ik herken ze, het zijn Isabel en Mark.

‘Gaat het?’ vraagt ze.

‘Ja ja, gaat wel.’

Maar het gaat eigenlijk helemaal niet zo goed, los van het feit dat alles pijn doet, is ook mijn ego behoorlijk gekrenkt. Zoiets heb ik nog nooit eerder mee gemaakt.

Hiervoor kende ik alleen maar de lagere school en daar ging het er heel anders aan toe. Daar was iedereen bevriend met elkaar. Maar de meesten gingen naar een andere middelbare school en het contact werd steeds minder. Tijdens de zomervakantie heb ik niets

meer gehoord van mijn oude klasgenootjes, ik had ze nog wel gebeld maar steeds weer waren er smoesjes om niet met me af te spreken, ik had ineens geen vrienden meer.

Maar goed, ik laat niets blijken en veeg mijn neus schoon van het bloed.

‘Wat een klootzak is die Steven zeg,’ zegt Mark. ‘Iemand moet hem eens een lesje leren.’

‘Hoe wil je dat doen dan?’ vraagt Isabel verontwaardigd. ‘Als je hem wat flikt dan pakt hij je dubbel zo hard terug, en je heb nu wel een grote mond, maar net zei je helemaal niks toen hij klappen kreeg.’ Ze wees naar mij.

‘Ach, laat maar joh,’ zeg ik. ‘Het heeft toch geen zin om daar wat tegen te doen, gewoon negeren en ontwijken.’

‘Maar dat lost toch niks op,’ zegt Isabel onbegrijpelijk. ‘We moeten gewoon naar de conrector gaan en hem dit vertellen.’

‘En dan?’ zeg ik, ‘dan krijgt hij straf en de volgende dag ik de klappen. Laat maar gaan joh, ik ga.’

‘Wat ga je doen dan?’ vraagt Isabel, ‘ga je naar huis?’

‘Nee,’ zeg ik, ‘er is niemand thuis. Er is hier vlakbij oude verlaten mijn waar ik weleens naartoe ga. Willen jullie misschien mee?’

‘Oké, is goed,’ zegt Isabel, ‘maar niet te lang, want ik moet wel op tijd thuis zijn voor het eten, anders wordt mijn vader boos.’

‘Een mijn, echt? Natuurlijk wil ik mee,’ zegt Mark opgewonden, ‘mij missen ze toch geeneens als ik er niet ben.’

‘Oké, volg mij maar,’ zeg ik, ‘het is hier niet ver vandaan.’

Met z'n drieën fietsen we richting de rand van het dorp waar een oude en allang geleden verlaten kolenmijn ligt. Om de mijn heen ligt een groot naaldbomenbos met één zandpad naar het terrein. De mijn zelf ligt een stuk lager dan de omgeving, waardoor deze niet opvalt voor de buitenwereld. De hoge schoorsteen, naast de fabriek, was jaren geleden al omgevallen en nu zie je van de fabriek, vanuit de

verte, helemaal niets meer. Een grote ijzeren poort, van zo'n vier meter hoog met scherpe punten en overwoekerd met liguster, blokkeert de ingang en is verzegeld met een groot hangslot. Aan beide kanten van de poort, loopt een stenen muur meters ver door en sluiten het terrein geheel af. Het bos verovert langzaam het stuk terrein terug, op een aantal plekken zijn bomen langs de muur gegroeid waardoor je op de muur kunt komen en aan de andere kant in het zand kan springen. We zetten onze fietsen tegen een boom in de bosjes en lopen een kronkelig zandpad af, tot we bij de muur aankomen. Daar staat een grote spar die bovenin een gat heeft geslagen in de muur en er doorheen is gegroeid. Het is een uitstekende klimboom die overal takken heeft waardoor het net een trap is. Met z'n drieën beklimmen we de spar en staan naast elkaar in het gat van de muur. Aan de spar, die over door de muur heen hangt, had ik eerder al een touw bevestigd om weer terug te kunnen klimmen over de muur. Via het touw klimmen we nu naar beneden. Eenmaal aan de andere kant van de muur zien we verder op de fabriek staan. Deze fabriek is bovenop de mijn gebouwd. Op het terrein liggen overal kleine verroeste wagonnetjes in het hoge gras, hier en daar kan je nog net de rails zien liggen die naar de fabriek toe lopen. Ook hier groeien weer overal bomen die de kale open plekken weer dicht maken.

De fabriek zelf bestaat uit drie gebouwen; Het hoofdgebouw en twee kleinere gebouwen. In het hoofdgebouw werden de kolen naar boven gehaald door de kleine wagonnetjes. Een wirwar van rails brachten de kolen richting een grote machine met enorme stalen tanden die vervolgens met grof geweld de kolen kraakte. Daarna werden de kolen door een lopende band omhoog geleid om zo op een hoop te worden gestort. Een hijskraan schepten het vervolgens weer weg en gooide de kolen in de twee kleinere gebouwen die gebruikt werden als opslagplaats. Naast het gebouw staat de half

ingestorte schoorsteen, de rest van de schoorsteen ligt ernaast verspreid over tientallen meters. In het hoofdgebouw is de ingang naar de mijn, deze ligt een aantal verdiepingen lager, om daar te komen moet je eerst langs de kantoren en de kleedkamers van de mijnwerkers en mijnbazen. Zelf was ik daar nog nooit geweest, maar door een aantal gaten, in de houtenvloer, kon je redelijk ver naar beneden kijken. Er hangt ook een halfvergane plattegrond aan de muur waar nog enigszins uit op te maken is wat zich daar beneden allemaal bevindt.

‘Kom, deze kant op,’ zeg ik tegen Mark en Isabel. We lopen over het terrein door het hoge gras tussen de twee kleinere gebouwen door. Verderop ligt een stapel houten balken, daarachter bevindt zich de deur van de fabriek. ‘Oké, deze deur door en dan komen we in een grote hal,’ zeg ik tegen hen.

De deur is afgesloten met een ketting maar er is nog genoeg ruimte om jezelf doorheen te wurmen als je de deur ver genoeg opentrek. Één voor één persen we onszelf door de spleet, en we bevinden ons nu in de grote hal van de fabriek.

‘Wauw!’ wat is dit voor een plek?’ vraagt Isabel aan mij.

‘Het was vroeger een kolenmijn, maar het word al een tijdje niet meer gebruikt,’ zeg ik, alsof ik een gids ben. ‘Ik heb hier verder ook nog nooit iemand gezien, af en toe hoor ik wel wat geluiden maar dat zal de wind zijn, denk ik.’

De grote hal bestaat uit vier hoge muren met bovenin grote ramen waardoor het licht naar binnen schijnt, verder staan er nog de grote machines om de kolen te verwerken. Er lopen dikke buizen en leidingen over de grond die aan de ene kant de grond in gaan richting de mijn, en aan de andere kant door de muur naar buiten lopen. Die buizen zijn er om zuurstof in de mijn te krijgen en door de leidingen loopt de bedrading voor licht in de mijn en om het water naar boven

te pompen. Overal liggen er stukken kool, vergane mijnwerkers kleding, kapotte helmen, olielampen, stapels hout om de mijngangen te verstevigen, grote bakken met grote ijzeren verroeste spijkers en wat verrot gereedschap. In een hoek van de hal is een houten trap die naar beneden loopt richting de kleedkamers, de kantoren en de mijn zelf. De treden van de trap zijn in een vergaande staat van verrotting. De mijn is tenslotte ook alweer meer dan 50 jaar gesloten.

‘Wauw!’ wat een grote ruimte,’ zegt Mark. ‘Wat doe je hier precies als je alleen ben?’

‘Oh gewoon, een beetje rondlopen opzoek naar interessante spullen die de mijnwerkers hebben achtergelaten,’ zeg ik tegen hem. ‘Ik heb al best wat spullen gevonden. Ik heb een helm met zoeklicht, een pikhouweel, wat oude munten en wat raar gereedschap thuis liggen.’ ‘Ik ben er ook achtergekomen dat die loopband ook als glijbaan gebruikt kan worden,’ zeg ik, terwijl ik ondertussen de stalenconstructie beklim waar de band schuin tegen omhoog loopt. Isabel en Mark klimmen al snel achter me aan.

‘Wie het eerst boven is!’ roept Mark en hij begint als een bezetene te klimmen en is als eerste boven.

Eenmaal boven glijden we naar beneden van de band terwijl we alle drie hard moeten lachen. Alles zit onder een laag koolstof waardoor we er al snel uitzien als een stel zwarte pieten.

Eenmaal beneden begint Isabel zichzelf driftig af te kloppen waarbij ze nogal ernstig kijkt, alsof ze in de problemen komt als ze op deze manier thuis zou komen.

‘Wat is dáár eigenlijk?’ vraagt Mark, wijzend naar de trap in de hoek.

‘Daar zijn de kantoren waar alleen maar een zooi papieren ligt en wat archiefkasten staan. En een verdieping lager zijn er nog kleedkamers van de mijnwerkers. En dan kan je nóg een trap af, en daar is dan de ingang van de mijn,’ zeg ik.

‘Oh, kunnen we daar kijken?’ vraagt Mark enthousiast.

‘Euh...ja hoor, maar we moeten wel voorzichtig zijn want de vloeren zijn van hout en op sommige stukken is de vloer weggerot en kan je zo door alle lagen heenkijken.’

We lopen richting de trap, voorzichtig dalen we af naar beneden, er is wel wat licht maar het wordt steeds donkerder naarmate we verder naar beneden lopen.

Zelf kwam ik daar eigenlijk nooit, aangezien ik hier altijd alleen kom en niet echt in mijn eentje naar beneden durfde te gaan, plus dat ik weleens een raar gezoem daar beneden vandaan hoor komen. Maar nu met z'n drieën durf ik veel meer en laat ik ook niet blijken dat ik bang ben en loop met een soort arrogantie de trap af alsof ik dit iedere dag doe. Sommige van de treden zien er zwak uit waardoor je af en toe naar de volgende moet springen zonder te weten of de volgende het zal houden. Beneden aan de eerste trap is de laatste trede zelfs helemaal weg waardoor je een vrij grote sprong moet maken. Ik sta te kijken en in te schatten hoe ik dit zal doen terwijl Isabel over mijn schouder meekijkt. Blijkbaar duurt dit allemaal te lang voor Mark want die geeft mij een klein duwtje opzij en springt over de weggerotte trede heen, hij komt op de vloer terecht waarbij hij direct met één been door de houten vloer zakt. Ik ga snel door mijn knieën en kan hem nog net bij zijn kraag pakken terwijl Isabel mij weer vastgrijpt, ze gebruikt haar hele lichaam als tegengewicht. Maar Isabel weegt niet zo veel en ik trek haar naar voren in plaats van zij mij naar achteren, waardoor we allebei boven op Mark vallen. Met z'n drieën liggen we nu boven op elkaar op de vloer. De vloer houdt het, gelukkig.

‘Je wurgt me,’ roept Mark naar lucht happend.

Blijkbaar heb ik nog steeds zijn kraag vast en heb hem zelfs nog wat steviger beet gegrepen omdat ik me rot geschrokken ben, in mijn gedachte, zakken we alle drie door de houten vloer en belanden we

op een oud, roestig en zeer scherpe metalen punten ergens in de diepte. Maar de houten vloer is steviger dan ik had verwacht en op wat gekraak na, gebeurt er verder niets. Langzaam klauteren we overeind en staan, met wit weggetrokken gezichten, elkaar aan te staren. We schieten alle drie in de lach door de ontlading van de spanning.

We staan nu in de ruimte waar de kantoren zijn. Het is een donkere en sobere plek, die veraangenaamd is met plastic planten. De ruimte is verdeeld in aparte hokjes door middel van lage muurtjes waar je makkelijk overheen kan kijken. Er staan overal archiefkasten waar de lades half uithangen. Achter de muurtjes staan oude bureaus met bureaustoelen die scheef staan vanwege door de doorgezakte wieljes. Er staan rare teksten geschreven op de muurtjes en bureaus, maar het is niet duidelijk wat er precies staat. Ook de bureaulades zijn opengetrokken en leeggeplunderd. De vloer ligt bezaaid met kantoorartikelen, er ligt heel veel papier en nog veel meer andere troep verspreid over de grond. We zoeken door de troep naar achtergebleven schatten, we moeten voorzichtig zijn want er liggen kapotte tl-buizen tussen de zoi, die zijn naar beneden gevallen doordat de bakken losgekomen zijn van het plafond. We vinden niets, zo te zien is er behoorlijk geplunderd en er ligt weinig meer van echte waarde.

‘Nou, hier is geen ene reet te vinden,’ zegt Mark, ‘zullen we nog een verdieping lager gaan?’

Isabel en ik kijken elkaar aan en denken volgens mij hetzelfde. Hier is het al donker maar daar beneden is het nog veel donkerder en de trap naar er naartoe is net zo vergaan als de eerste. Allebei twijfelen we of het wel verstandig is om nog verder af te dalen.

‘Het is al laat,’ zegt Isabel, met een zorgelijke blik in haar ogen. ‘Ik moet zo thuis zijn om te gaan koken, en ik moet mezelf ook nog even opfrissen voor mijn vader thuis komt van zijn werk.’

‘Ja, ik moet eigenlijk ook naar huis,’ zeg ik opgelucht, omdat ik nu niet de enige ben die niet naar beneden wil. ‘Misschien een andere keer?’ ‘Jullie durven gewoon niet volgens mij,’ zegt Mark. ‘Maar oké, misschien volgende keer. Dan nemen we een zaklamp mee en trekken we oude kleren aan.’

‘Dat is een goed plan,’ zeg ik.

‘Oké, wie het eerst boven is,’ roept Mark.

‘Waarom moet je overal een wedstrijdje van maken,’ zegt Isabel. Maar Mark is al halverwege de trap en trekt zich niets aan van haar, en wij volgen hem op onze eigen tempo.

We lopen de fabriek uit terug naar de muur en klimmen er weer overheen, we lopen terug het pad af naar onze fietsen. Isabel loopt stevig door, ze lijkt zich zorgen te maken en wil zo snel mogelijk naar huis. Bij de fietsen aangekomen pakt ze direct haar fiets en gaat er meteen vandoor zonder op ons te wachten.

‘Tot morgen!’ roept Isabel nog naar ons, en ze fiets hard door, het bos uit richting haar huis.

‘Zo, die heeft ineens haast,’ zegt Mark.

‘Ja heh, ik denk dat haar vader best wel streng is of zo,’ zeg ik terug.

Mark fietst nog een stukje met mij mee aangezien hij in hetzelfde dorp woont als mij. Onderweg praat Mark aan één stuk door over Steven en hoe we hem kunnen terugpakken op zo’n manier dat hij nooit zou weten dat wij het zijn geweest. Blijkbaar had Steven Mark ook al flink te pakken gehad op het schoolplein en had hem daar aardig voor lul gezet tegenover de rest van de klas. Zelf had ik dat niet gezien, aangezien ik de eerste paar dagen binnen bleef zitten terwijl ik mij boterhammen at. Mark woont aan het begin van ons dorp en ik wat meer bij het centrum. Na elkaar gedag te hebben gezegd rij ik richting huis. Eenmaal thuis aangekomen ga ik direct naar mijn kamer, terwijl ik mijn moeder hoor roepen vanuit de keuken.